

کنترل کیفیت در فرش دستباف

برای اینکه یک قطعه فرش و یا به طور کلی تولیدات فرش دستبافت یک شرکت تولیدی از لحاظ کیفیت مدیریت شود میبایست نظارت و کنترل های لازم در مراحل قبل از شروع بافت در حین بافت و پس از اتمام بافت صورت گیرد در واقع هریک از این کنترلها به منزله یک حلقه زنجیر هستند و اگر همه حلقه ها خوب کنترل شود و خوب عمل کنند و از کیفیت لازم برخوردار باشند فرش یا فرشهای تولید شده از کیفیت مطلوبی برخوردار بوده و تا حدود زیادی بی عیب و نقص باشند.

آشنایی با تعاریف کنترل کیفیت

کنترل فرایندی است که مدیر از طریق آن تطابق عملیات انجام شده را با فعالیت های برنامه ریزی شده میسجد از این رو فرایند کنترل در برنامه ریزی فعالیت های یک سازمان یا یک شرکت تولیدی جهت نیل به اهداف اساسی به کار می رود و به این ترتیب میزان و پیشرفت در ج=ت اهداف و توان مدیریت در تشخیص طرح و اصلاح برنامه را قبل از اینکه دیر شود نشان میدهد

کنترل فرایند تولید فرش دستباف در واقع در جهت داشتن کیفیت لازم و جلوگیری به موقع از ایجاد عیوب مختلف و ارزش افزوده بالاتر و در نهایت سود بیشتر عاید خواهد شد.

ضرورت کنترل کیفیت

انجام کنترل های لازم و تولید یک فرش مرغوب که سلامت بافت را در بر داشته باشد علاوه بر اینکه از ارزش افزوده بهتری برخوردار بوده فروش آن نیز سریع تر است و از توقف سرمایه جلوگیری میکند ضمناً تولید اینگونه فرشها و استمرار آن میتواند برای تولید کننده ایجاد اعتبار نموده و تولید کننده صاحب یک برند تولیدی یا تجاری شود و بر عکس میتواند باعث کاهش قیمت و رکود سرمایه و بسیاری موارد دیگر شود بنابراین کنترل تولید یک ضرورت است.

تدابیر خود کنترلی

چنانچه بافندگان قالی به نحوی آموزش داده شوند تا خود ناظر کیفیت بافت خود باشند این امر تا حدود زیادی از هزینه های اضافی جلوگیری نموده و در سلامت فرش نیز بسیار اهمیت دارد همانطور که میدانیم 75 درصد از بافندگان فرش خویش فرما هستند و تا حدودی تولید آنها بدون هماهنگی با نیاز بازار صورت میگیرد در این مورد مرکز ملی فرش ایران کلاسهایی را برای آموزش قالیبافان در سرار کشور به اجرا در آورده است و به قالیبافان تدابیر خود کنترلی را در جهت افزایش کیفیت مواد اولیه و بافت و استفاده از نقشه های مطلوب در این کلاسها را آموزش داده تا از این طریق کیفیت فرش دستبافت ایران ارتقا پیدا کند

در این کلاسها پنج هدف دنبال میگردد

1. مصرف مواد اولیه مرغوب و توجیه نمودن آن
2. تهیه نقشه فرش هماهنگ با نیاز بازار
3. سلامت بافنده و شیوه های کنترل آن به گونه ای که بافنده تمام عیوب احتمالی را بشناسد و در رفع آن تلاش کند
4. منزلت اجتماعی بافندگان و موضوع بیمه تامین اجتماعی
5. بهداشت محیط کار و سلامت بافنده

تعریف کیفیت

کیفیت به معنای تامین انتظارات خواسته ها و نیاز مشتری

چنانچه یک قطعه فرش از لحاظ طرح و نقش و رنگ امیزی مطلوب باشد و مواد اولیه مصرفی طبیعی و از نوع مرغوب تهیه شده باشد و بافت آن سالم و قیمت آن هم با کیفیت هماهنگی داشته باشد در واقع کیفیت آن مطلوب بوده و انتظارات مشتری برآورده شده است.

مراحل کنترل کیفیت

الف) مرحله اول کنترل های قبل از شروع بافت شامل

1. کنترل کیفیت مواد اولیه پشم پنبه و ابریشم
2. کنترل کیفیت رنگریزی
3. کنترل تناسب و میزان مصرف مواد اولیه از نظر رجشمار
4. کنترل دار و ابزار بافت
5. کنترل نقشه از لحاظ طرح و رنگ
6. کنترل کیفیت چله دوانی و چله کشی
7. کنترل چلهای روی دستگاه از لحاظ اندازه عرضی و طولی و تعداد تارها و فاصله بین آنها متناسب با نقشه و رجشمار آن
8. کنترل بهداشت محیط کار
9. کنترل و بررسی مهارت بافنده
10. کنترل مهار اولیه چله به زیر دار

11. کنترل شیوه گلیم بفی

ب) مرحله دوم کنترل های لازم در حین بافت شامل

1. کنترل چله از لحاظ شل بودن یا سفت بودن
2. کنترل پیاده نمودن صحیح نقشه روی چله
3. کنترل های غلط بافی کجی سر کجی بی نظمی عدم تقارن در دو طرف ترنج افزایش یا کاهش طول رگه و دو رنگی ذرتی پارگی و شکستگی دو دست شدن کیسی خلوتی بید خوردگی تقلب در نوع گره سر پود و سر گره بدپشت بودن شمشیری اول و آخر فرش پوشیدگی چند چین یک پود ابرشی

4. کنترل در پایین کسی و دوخت

5. کنترل مدت بافت

6. کنترل صحیح بریدن فرش

ج) مرحله سوم کنترل های لازم پس از اتمام فرش شامل

1. کنترل در دارکشی فرش اره کشی پرداخت و روگیری فرش
2. کنترل های رفوی احتمالی
3. کنترل کیفیت شستشوی فرش
4. کنترل کیفیت عدل بندی
5. کنترل صحت ارزیابی و متناسب نمودن قیمت با کیفیت فرش
6. کنترل شیوه صحیح انبار داری
7. کنترل شیوه صحیح عرضه و فروش